

komme saa vidt, at han kan tænke i det metriske System, veed jeg ikke, men jeg antager, at han endnu ikke er i Stand dertil. Jeg antager, at han vilde blide mig Svar skyldig, naar han skalde sige mig, hvad egentlig et Kvadratmillimeter er i dansk Maal, og adskillige andre Spørgsmaal; jeg tror ikke, han vilde kunne besvare Sligt paa staaende Fod. Jeg hørte for et Dieblit siden, at En, der, saavidt jeg veed, er en Tilhænger af det metriske System, nævnte et Maal, som han sammenstillede med det danske, men det var fuldstændig galt, og det viser, hvor vidt de ere naaede, som skalde være kloge i det, som skrevet staaar. Jeg tror egentlig ikke, at det ligger i Regningsdygtigheden; thi jeg maa tilstaa, at der, saavidt jeg kan skjønne, er mange overmaade gode Regnemestre, som ere Modstandere af dette Lovforslag; det skalde maasse ogsaa snarere være for de flette Regnemestere, at det skalde være en Lettelse i Regningen, men det bliver det som sagt først, naar de kunne tænke i dette Maal. — Jeg kommer nu til Besværlighederne. Man har nu hørt Lettelse, der skalde være derved, og de foreskomme mig at være noget smaa nu kommer jeg altsaa til Besværlighederne; Fordelene har jeg omtalt, nemlig Regningsfordelene og Overensstemmelsen med alle øvrige Folkeskær, og jeg kommer nu til Ulemperne, som ere to. For det Første maa det ikke glemmes, at Forandringen vil være forbunden med meget stor Bekostning. Hvormange Aalenmaal, hvormange Potter, Pægle og Vægte skulle ikke tilintetgjøres? Man indvende ikke, at de ville komme til Nytte paa anden Maade. Nei, det er en meget stor Kapital, der med Et bliver uproductiv, der med Et tilintetgjøres; man kunde endog kalde det en Art Vandalsisme at tilintetgjøre en saadan Kapital som den, der stikker heri. Jeg tillægger det ikke saa ganske ringe Vægt, at der tilintetgjøres meget store Bærdier. Jeg kommer dernæst til en anden slem Ting, som er forbunden med denne Sag, og det er, at den i stort Maal vil forderve Modersmaalet. Det vil ske efter en stor Maalestof, og det forundrer mig derfor, at det ærede Medlem for Standerborg Amts 1ste Valgfreds (Bajer), der sidst talte — med hvis Princip jeg isørigt er enig, naar han vil gaa til Befolkningen — hvem jeg opfattede som en varm Ven af Systemet, ogsaa kan være en varm Ven af Modersmaalet; thi er der Noget, som vil være uheldbringende for Modersmaalet, er det dette. (En Stemme: Uheldbringende?) Ja, en virkelig Ulykke og en stor Besværliggjørelse for Modersmaalet. Jeg skal oplæse blot nogle Linier, som jeg tror ere meget flaaende: „Man reiser ikke længer saa og saa mange Mil, men saa mange Myriametre, Kilo- og Hektometre. Man kjøber ikke længere saa mange Aalen Klæde, men saa mange Metre og Decimetre; Lo- Tre- og Firtommer-Søm gives ikke, men visse Centimeter-

og Decimeter-Søm. Koen giver ikke længer sine visse Rander Mælk, men sine visse Litrer o. s. v.“ At det ikke skalde være en Forsyndelse imod Modersmaalet at gjøre Sligt, tror jeg ikke man kan undlade at indbrømme, og saaledes vil det komme til at lyde, for ikke at tale om, at det paa anden Maade vil foraarlage en stor Forstyrrelse i Modersmaalet, idet mange billedlige Betegnelser ere hentede fra Maal og Vægt, f. Ex. en alenlang Prædiken. (Rjær: Hvad siger det ærede Medlem?) Jeg sagde, at man har mange billedlige Betegnelser fra Maal og Vægt, deriblandt et Udtryk som det: En alenlang Prædiken, men, naar vi saae det metriske System indført ikke alene paa Papiret, men i Livet, ere den Slags Udtryk borte. Per Degns gamle Ord: Han maaler ham min Tro Skjæppen fuld, er da ogsaa borte, thi der er Ingen, som veed, hvad en Skjæppe er, naar vi komme rigtigt ind i det nye System, og inden vi komme rigtigt ind deri, faar det jo ingen Betydning. Naar man maasse vil sige, at vi da heller ikke kunne indføre Jernbaner og Telegrafer, thi de møde ogsaa med en hel Mængde fremmede Ord, da er dette noget ganske Andet; det er Noget, som kommer ind paa en bar Bund, men her kommer det med Hensyn til Noget, i hvilket vi have en lang Udvikling, som virkelig er blevet en Del af Folkets Gie; det beryrer hele den Videnskab, det har tilegnet sig gennem det Gamle, og som i saa mange Aar har havt Leilighed til at udvikle sig i Maalet. Jeg tillægger det en meget stor Betydning, at man her kommer med noget Fremmed og derfor bliver nødt til at tage det fremmede System; thi man overvinder det ikke ved, som jeg har hørt, at indføre danske Benævnelser. Noget lignende har man forsøgt i Frankrig og Tyskland, men begge Steder har man været nødt til med Systemet at vende tilbage til de fremmede Betegnelser; det tillægger jeg ogsaa en ikke ringe Betydning. Endelig tror jeg, det er meget uhensigtsmæssige Størrelser. Jeg tror, at en Aalen er en ret hensigtsmæssig Størrelse, og endvidere viser en Tomme sig ogsaa at være det, men nu skulle vi have Meteren, som er betydelig større end en Aalen, og hvad skulle vi have i Stedet for en Tomme? Decimeteren kan det ikke være; den bliver for stor, og det skalde altsaa være Centimeteren, men den bliver igjen altsaa lille. Altsaa ogsaa af den Grund, at Systemet er uhensigtsmæssigt, mener jeg, at det er urigtigt at tage det. — Endelig kommer jeg til det Sidste, og det er, at der næppe kan være Tale om, at den nuværende Slægt vil have Andet end Bryderi og Ugræs af dette System; det bliver det for den nuværende Slægt, saalænge man er nødt til at tænke i det gamle System, og hvormange — maa jeg spørge — ere i Møntsystemet naaede saavidt, at de tænke i den nye Mønt. Dertil kommer, at dette er betydelig vanskeligere; der er ingen Sammenlig-